

MANAGEMENT ESSAY NR. 8

EN NU WEER MANNEN VAN STAVAST

© Marcel Metze, 2004

De *celebrity boss* is sinds 2001 een verguisde soort. In Amerika zal hij/zij misschien herleven. In Europa doemt een ander leaderstype op, niet op jacht naar rijkdom en roem, maar een antiheld: uit 'eigen kweek', eenvoudig, met natuurlijk gezag, beide benen op de grond, sturend op teamgeest en loyaliteit, vol vertrouwen in de eigen koers.

De afgelopen decennia is het extern werven van managers een mode geworden, en een panacee voor alle mogelijke vraagstukken. Niet alleen bedrijven in problemen bellen al snel de headhunter, ook gezonde ondernemingen met behoefte aan nieuwe strategische of creatieve impulsen doen dat. Parallel aan deze trend is het zelf opkweken van managementtalent - wat een kwestie van lange adem is - uit de gratie geraakt. Uiteindelijk noemde PW, het vakblad van personeelswerkers in Nederland, *management development* zelfs ronduit dure onzin. 'Als je *high potentials* eenmaal high genoeg zijn, stappen ze over naar de concurrent', schreef het in 2002. Het betreffende stuk was duidelijk bedoeld om te prikkelen, maar gaf - dwars door alle karikatuur heen - bepaald geen irreëel beeld van de Angelsaksische stijl van carrière maken, die in de jaren tachtig en negentig vanuit de VS naar Europa overwaaide en met name in Nederland veel navolging heeft gekregen. Het Angelsaksische mensbeeld gaat ervan uit dat mensen hun eigenbelang nastreven en dat iedereen krijgt wat hij/zij verdient op grond van zijn/haar competitief vermogen. Concurrentie, individuele verantwoordelijkheid en de tucht van de markt zijn sleutelbegrippen. Dat geldt ook voor de arbeidsmarkt. Werknemers moeten zich zo duur mogelijk verkopen en talentvolle lieden maken vooral carrière door *job hopping*, het zoveel mogelijk wisselen van functie en werkgever.

In het Angelsaksische model - dat vooral een Amerikaans model is - past ook het fenomeen der *celebrity bosses*, die in de jaren negentig uitgroeiden tot een aparte liga van supermanagers waarvoor steeds groter bedragen werden neergeteld. Ook in Nederland leken sommige raden van bestuur op den duur wel voetbalelftallen, vol bij elkaar gekochte sterren. Na het einde van de beurshausse in 2001 en in de daaropvolgende golf van financiële schandalen verbleekte de roem van de *celebrity bosses* snel, eerst in de VS en daarna ook in Europa. Een aantal van hen kwam met veel geraas ten val. Echter, in juli 2004 meende mijn lijfblad *The Economist* in de VS alweer een terugkeer van de *corporate* heldenverering te bespeuren. Het zag legio signalen. Peilingen meldden dat het diep teruggezakte vertrouwen van het Amerikaanse publiek in het grote bedrijfsleven voorzichtig overeind krabbelde. Op CNN deed Larry

King uiterst vriendelijk tegen Ken Lay, ex-topman van het ingezakte energie-kaartenhuis Enron. De met schulden overladen Donald Trump, magnaat in onroerend goed, scoorde hoge kijkcijfers als ster in een *reality-TV* programma, en het zakenblad Fortune publiceerde weer 'kwijlende' (aldus The Economist) artikelen over topmannen als Sam Palmisano van IBM en Bill Ford van Ford.

Staat ons in Europa hetzelfde te wachten?

Voor het volledige artikel (2650 woorden) :

stuur een e-mail naar research-unit@metze-research.com

U ontvangt dan een beveiligd PDF-bestand, een password en een factuur van € 5, exclusief BTW.